

3ο διαγώνισμα στα κύματα -Απαντήσεις

Θέμα Α: 1-δ, 2-γ, 3-α, 4-γ, 5(α-Λ, β-Σ, γ-Λ, δ-Λ, ε-Σ)

Θέμα Β:

B.1. Σωστή η (γ). Τη στιγμή $t = t_2$ έχουμε $v_N = v_{max} = \omega A$ (1) και $v_M = \omega A \sin(\varphi_M) \Rightarrow v_M = \omega A \sin(\frac{4\pi}{3}) \Rightarrow v_M = -\frac{\omega A}{2}$... κατά μέτρο $v_M = \frac{v_{max}}{2}$ (2).

Από (1) και (2) παίρνουμε $v_M = \frac{v_N}{2}$.

B.2. Σωστή η (δ). Επειδή στο δεμένο άκρο έχουμε δεσμό, για το μήκος της χορδής ισχύει $\ell = (2\kappa + 1) \frac{\lambda_1}{4} = (2\kappa + 1) \frac{v}{4f_1}$. Ο 10^{ος} δεσμός αντιστοιχεί στην τιμή $\kappa = 9$ οπότε

$\ell = 19 \frac{v}{4f_1}$ (1). Για τριπλάσια συχνότητα ισχύει $\ell = (2\kappa' + 1) \frac{v}{4 \cdot 3f_1}$ (2). Από τις (1) και

(2) παίρνουμε $\kappa' = 28$, άρα θα έχουμε **29 δεσμούς** (...το κ' παίρνει 29 τιμές 0,1,2,3,...,28).

B.3. Α) Σωστή η σχέση (Α.1). Η γωνία θ είναι προφανώς η κρίσιμη γωνία $\theta_{crit} = \theta$, $n \cdot \eta \mu \theta = 1 \cdot \eta \mu 90^\circ \Rightarrow \eta \mu \theta = \frac{1}{n}$ (1). Από το σχήμα παίρνουμε $\eta \mu \theta = \frac{\Delta E}{\Delta Z} = \frac{R}{\sqrt{R^2 + \left(\frac{3R}{4}\right)^2}}$

$\Rightarrow \eta \mu \theta = \frac{4}{5} = 0,8$... Από την (1) παίρνουμε

$$\frac{4}{5} = \frac{1}{n} \Rightarrow n = \frac{5}{4}$$

Β) Σωστή η σχέση (Β.3). Τώρα διάθλαση έχουμε μόνο στην περιοχή $MK = x$

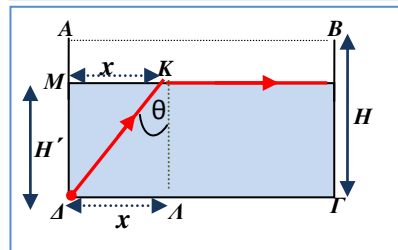
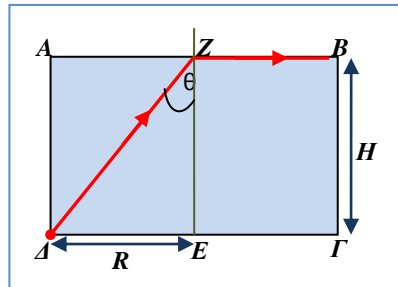
$$\varepsilon \varphi \theta = \frac{x}{H'} \Rightarrow \frac{\eta \mu \theta}{\sin \theta} = \frac{x}{H'} \Rightarrow \frac{0,8}{0,6} = \frac{x}{H'} \Rightarrow x = \frac{4}{3} H' \text{ (2),}$$

$H' = H - 0,4H = 0,6H$ (3). Από (2) και (3) παίρνουμε

$$x = \frac{4}{3} \cdot 0,6H \Rightarrow x = 0,8H = 0,8 \cdot \frac{3}{4} R \Rightarrow x = 0,6R, \text{ άρα}$$

το ποσοστό μείωσης είναι

$$\pi = \frac{x - R}{R} 100\% \Rightarrow \pi = -40\%$$

Θέμα Γ:

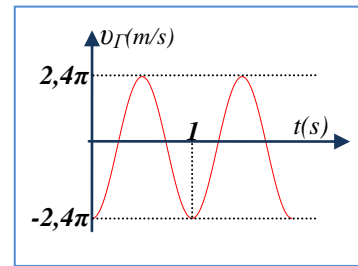
Α) $\lambda = \frac{v}{f} = 0,4m$, $\ell = (2\kappa + 1) \frac{\lambda}{4} \xrightarrow{\kappa=7} \ell = 1,5m$. Εξίσωση στάσιμου κύματος

$$y(x,t) = 0,2 \sin(5\pi x) \eta \mu(20\pi t) \text{ (S.I.)}$$

Β) Εξίσωση ταλάντωσης του σημείου Γ, $y_{\Gamma} = -A'\eta\mu(20\pi t)$ (... έχει ίδια φάση με την κοιλία που είναι στην αντίστοιχη άτρακτο...).

$y_{\Gamma} = -A'\eta\mu(20\pi t) \Rightarrow A' = 0,12m$, άρα οι χρονικές εξισώσεις της απομάκρυνσης και της ταχύτητας του σημείου Γ είναι $y_{\Gamma} = -0,12\eta\mu(20\pi t)$ και

$$v_{\Gamma} = -2,4\pi\sigma\upsilon\nu(20\pi t) \text{ (SI).}$$

Γ) Για να σχηματισθεί στάσιμο κύμα πρέπει

$$\ell = (2\kappa + 1)\frac{\lambda}{4} = (2\kappa + 1)\frac{v}{4f} \Rightarrow f = (2\kappa + 1)\frac{v}{4\ell} \Rightarrow$$

$$f = (2\kappa + 1)\frac{4}{4 \cdot 1,5} \Rightarrow f = (2\kappa + 1)\frac{2}{3} \text{ (1) με } f < 10\text{Hz} \Rightarrow 2\kappa + 1 < 15.$$

Επίσης για να σχηματισθεί κοιλία στην θέση $x = 1m$ πρέπει $x = \kappa' \frac{\lambda}{2} = \kappa' \frac{v}{2f} \Rightarrow$

$$1 = \kappa' \frac{4}{2f} \Rightarrow f = 2\kappa' \text{ (2) με } f = 2\kappa' < 10\text{Hz} \Rightarrow \kappa' < 5 \text{ Από (1) και (2) παίρνουμε}$$

$$\frac{f}{f} = \frac{(2\kappa + 1)2/3}{2\kappa'} \Rightarrow 1 = \frac{(2\kappa + 1)}{3\kappa'} \Rightarrow \frac{2\kappa + 1}{\kappa'} = \frac{3}{1} \text{ (!!!) Επειδή } (2\kappa + 1) \text{ θετικός ακέραιος}$$

περιττός και κ' ακέραιος θετικός οι τιμές που μπορεί να πάρουν οι ανωτέρω ποσότητες είναι $(2\kappa + 1 = 3, \kappa' = 1)$ και όλα τα ακέραια πολλαπλάσια αυτών, έτσι ώστε η ποσότητα $(2\kappa + 1)$ να είναι πάντοτε θετικός ακέραιος περιττός. Επειδή όμως έχουμε και τους περιορισμούς $2\kappa + 1 < 15$ και $\kappa' < 5$ τα μόνα ζευγάρια που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις είναι $(2\kappa + 1 = 3, \kappa' = 1)$ και $(2\kappa + 1 = 9, \kappa' = 3)$.

$$\underline{1^{\text{η}} \text{ περίπτωση:}} \quad (2\kappa + 1) = 3 \xrightarrow{(1)} f = 3 \frac{2}{3} \Rightarrow \boxed{f = 2\text{Hz}}$$

$$\underline{2^{\text{η}} \text{ περίπτωση:}} \quad (2\kappa + 1) = 9 \xrightarrow{(1)} f = 9 \frac{2}{3} \Rightarrow \boxed{f = 6\text{Hz}}$$

Δ) Για να σχηματισθεί στάσιμο κύμα πρέπει $\ell = N \frac{\lambda}{2} = N \frac{v}{2f} \Rightarrow f = N \frac{v}{2\ell} = N \frac{4}{3} \text{ (3)}$

με $f = N \frac{4}{3} < 20\text{Hz} \Rightarrow N < 15\text{Hz}$. Επίσης για να σχηματισθεί κοιλία σε απόσταση

$$O\Delta = 1,25m \text{ πρέπει } O\Delta = \kappa \frac{\lambda}{2} + \frac{\lambda}{4} \Rightarrow O\Delta = (2\kappa + 1)\frac{\lambda}{4} \Rightarrow O\Delta = 1,25 = (2\kappa + 1)\frac{v}{4f}$$

$$\Rightarrow f = \frac{2\kappa + 1}{1,25} \text{ (4) με } f = \frac{2\kappa + 1}{1,25} < 20 \Rightarrow 2\kappa + 1 < 25. \text{ Από (3) και (4) παίρνουμε}$$

$$N \frac{4}{3} = \frac{2\kappa + 1}{1,25} \Rightarrow \frac{N}{2\kappa + 1} = \frac{3}{5}. \text{ Επειδή } (2\kappa + 1) \text{ θετικός ακέραιος περιττός και } N$$

ακέραιος θετικός οι τιμές που μπορεί να πάρουν οι ανωτέρω ποσότητες είναι $(N = 3 \text{ και } 2\kappa + 1 = 5)$ και όλα τα ακέραια πολλαπλάσια αυτών έτσι ώστε η ποσότητα $(2\kappa + 1)$ να είναι πάντοτε θετικός ακέραιος περιττός. Επειδή όμως έχουμε και τους περιορισμούς $2\kappa + 1 < 25$ και $N < 15$ τα μόνα ζευγάρια που πληρούν τις ανωτέρω προϋποθέσεις είναι $(N = 3, 2\kappa + 1 = 5)$ και $(N = 9, 2\kappa + 1 = 15)$

$$\underline{1^{\text{η}} \text{ περίπτωση:}} \quad N = 3 \xrightarrow{(3)} f = 3 \frac{4}{3} \Rightarrow \boxed{f = 4\text{Hz}}$$

1^η περίπτωση: $N = 9 \xrightarrow{(3)} f = 9 \frac{4}{3} \Rightarrow \boxed{f = 12 \text{ Hz}}$

Θέμα Δ:

A) Προφανώς $(ΠΕΔ) - (ΠΔ) = κλ \xrightarrow{κ=1} 2s - r = λ(1)$. Από τη γεωμετρία του σχήματος παίρνουμε $s = \sqrt{H^2 + (r/2)^2} = \sqrt{2^2 + 1,5^2} \Rightarrow s = 2,5m$ και με αντικατάσταση στην (1) βρίσκουμε $λ = 2m$ και

$$f = \frac{c}{λ} = \frac{3 \cdot 10^8 \text{ m/s}}{2m} \Rightarrow \boxed{f = 1,5 \cdot 10^8 \text{ Hz}}$$

B) Για απόσβεση στο (Δ) έχουμε $2s - r = (2κ + 1) \frac{λ'}{2} \Rightarrow 2 \cdot 2,5 - 3 = (2 \cdot 0 + 1) \frac{λ'}{2} \Rightarrow λ' = 4m$.

$$f' = \frac{c}{λ'} = \frac{3 \cdot 10^8 \text{ m/s}}{4m} \Rightarrow \boxed{f' = 0,75 \cdot 10^8 \text{ Hz}}$$

Γ) $(ΠΝΔ) - (ΠΔ) = (κ + 1)λ \xrightarrow{κ=1} 2s' - r = 2λ(2)$. Από τη γεωμετρία του σχήματος παίρνουμε $s' = \sqrt{(H + A)^2 + (r/2)^2}$ και με αντικατάσταση στη (2) έχουμε:

$$2\sqrt{(2 + A)^2 + 1,5^2} - 3 = 2 \cdot 2 \Rightarrow$$

$$2\sqrt{(2 + A)^2 + 1,5^2} = 7 \Rightarrow 4[(2 + A)^2 + 1,5^2] = 49$$

$$\Rightarrow (2 + A) = \sqrt{10} \Rightarrow \boxed{A = 1,16m}$$

$$D = K = M\omega^2 \Rightarrow \omega = 5 \text{ rad/s}$$

$$v_0 = \omega A \Rightarrow \boxed{v_0 = 5,8 \text{ m/s}}$$

Δ) Πρέπει μεταξύ επιφάνειας E και πηγής Π να μην υπάρχει καμία υπερβολή ενίσχυσης ... $\frac{λ}{2} > H \Rightarrow \frac{c}{2f} > H \Rightarrow f < \frac{c}{2H} \Rightarrow f < \frac{3 \cdot 10^8 \text{ m/s}}{2 \cdot 2m} \Rightarrow \boxed{f < 0,75 \cdot 10^8 \text{ Hz}}$

